

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

MUITINĖS DEPARTAMENTAS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2004 m. kovo 30 d. Nr. 1010-3-19
Vilnius

Valstybės kontrolės 2003-05-19 pavedimu Nr. 1010-3 Muitinės departamente prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (A. Jakšto g. 1/25, LT-01105 Vilnius, kodas 8865683), atlikome valstybinį finansinį auditą, kurio tikslas – nustatyti, ar asignavimų valdytojo teikiamos 2003 m. finansinės ataskaitos parodo tikrą bei teisingą būklę ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, bei atlikti sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą. Atlikome 2004-01-01 Išlaidų sąmatų vykdymo balanso (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaitos (forma Nr. 2) ir kitų apyskaitų (formos Nr. 3-1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) auditą.

Ši ataskaita:

- yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą, dalis;
- pateikia tik audito metu atliktus dalykus ir nustatytus faktus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas Valstybinio audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Finansinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, patvirtintus valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (Žin., 2002, Nr. 20-790), ir vadovaujantis kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitos tvarkymą ir asignavimų naudojimą.

Finansinio audito metu ištyrę vidaus kontrolę ir rizikos faktorius (veiksnius), susijusius su įstaigos veikla bei apskaitos sistemomis, parengėme audito programas (darbo užmokesčio, ilgalaikio turto, gautinų ir mokėtinų lėšų, kitų išlaidų darbams, prekėms ir paslaugoms) ir atlikome savarankiškas (detalias) procedūras, sumažinančias audito riziką, bei surinkome įrodymus, reikalingus valstybinio audito ataskaitai ir nuomonei pagrįsti.

Bendra informacija apie audituotą subjektą

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) yra Lietuvos Respublikos muitinės veiklai vadovaujanti valstybės institucija, veikianti prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir jai atskaitinga. Muitinės departamento steigėjo funkcijas vykdo Finansų ministerija.

Muitinės departamentas yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, kurios svarbiausi uždaviniai yra:

- apsaugoti vidaus rinką ir visuomenę, užkertant kelią neteisėtam draudžiamų ir ribojamų prekių gabenimui, kovojant su muitinės veiklą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimais, atliekant baudžiamąjį persekiojimą;
- užtikrinti importo ir eksporto muitų bei kitų mokesčių surinkimą;
- rinkti, apdoroti ir analizuoti užsienio prekybos statistinius duomenis atliekant muitinės operacijas.

Muitinės departamentui tiesiogiai pavaldžios ir atskaitingos teritorinės muitinės (Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių, Kauno, Panevėžio) ir kitos Muitinės departamento įsteigtos įstaigos (Muitinės mokymo centras, Muitinės laboratorija, Muitinės informacinių sistemų centras ir Muitinės kriminalinė tarnyba).

Audituoti laikotarpiu Muitinės departamentui vadovavo direktorius V. Valickas (iki 2003-03-31), R. Klevečka (nuo 2003-04-01), vyriausiuoju finansininku – Finansų ir apskaitos skyriaus viršininku dirbo M. Morkūnas.

Valstybinį finansinį auditą atlikome šiose Muitinės departamento pavaldžiose įstaigose - Muitinės kriminalinėje tarnyboje (Žalgirio g. 1/25, LT-08217 Vilnius, kodas 8877808, direktorius A.Karpus, vyriausioji finansininkė R. Bitautaitė) ir Panevėžio teritorinėje muitinėje (Ramygalos g. 151, LT-5319 Panevėžys, kodas 9073791, viršininkas R. Busila, vyriausioji finansininkė M. Vaičikonienė).

Vidaus kontrolė

Muitinės departamento vidaus kontrolės sistema visumoje atitinka Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) nuostatas ir Lietuvos

Respublikos finansų ministro 2003-05-08 įsakymu Nr. 1K-123 patvirtintus Finansų kontrolės reikalavimus. Tačiau įstaigoje taikomos turto kontrolės procedūros yra nepakankamai veiksmingos.

Finansinės veiklos rezultatai

Muitinės departamento trims programoms vykdyti 2003 m. patvirtinti ir gauti asignavimai bei padarytos kasinės ir faktinės išlaidos pateikiamos lentelėje.

(tūkst. Lt)

Programų kodai	Funkcinės klasifikacijos kodas	Programos pavadinimas	Patvirtinti asignavimai metams, įskaitant patikslinimą	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Faktinės išlaidos	Palyginimas	
							kasinių išlaidų su patvirtintais asignavimais (3-1 skl.)	faktinių išlaidų su patvirtintais asignavimais (4-1 skl.)
A	B	C	1	2	3	4	5	6
		Iš viso	*180143,9	176171,2	176136,2	174136,0	-4007,7	-6007,9
		iš jų patvirtinta LRĮ ir LRV nutarimu	179607,0					
1.1	01.01.02	Lietuvos muitinės veiklos organizavimas rengiantis narystei ES	13038,1	13028,2	13028,2	12962,9	-9,9	-75,2
	01.05.01	ES	134564,9	134547,0	134547,0	131538,5	-17,9	-3026,4
1.2	14.02.01	Specialioji priemonių muitinės formalumams atlikti programa	8139,5	6444,9	6409,9	6149,9	-1729,6	-1989,6
1.7	01.05.01	Nusikaltimų finansams prevencija ir sulaikytų prekių priežiūra	632,0	632,0	632,0	601,9	-	-30,1
50.1	01.05.01	ES PHARE paramos bendro finansavimo programa	23570,0	21347,9	21347,9	22710,3	-2222,1	-859,7
	14.02.01	Iš LR Vyriausybės rezervo	108,0	83,2	83,2	83,2	-24,8	-24,8
	14.02.01	Iš LR Vyriausybės rezervo	91,4	88,0	88,0	89,3	-3,4	-2,1

* Įskaičius iš LR Vyriausybės rezervo skirtas lėšas (91,4 tūkst. Lt), Specialiajai programai (kodas 1.2) vykdyti nepanaudotą likutį 2003-01-01 (337,5 tūkst. Lt) ir 2002 m. patvirtintą programą (108 tūkst. Lt)

Muitinės departamentas 2003 metais gautus valstybės biudžeto asignavimus panaudojo pagal nustatyta tvarka sudarytas bei patvirtintas sąmatas ir patvirtintose programose nustatytiems tikslams ir neviršijo Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2002-12-10 Nr. IX-1227 su vėlesniais pakeitimais) bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-21 nutarimu Nr. 62 „Dėl 2003 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) ir sąmatose patvirtintų asignavimų paprastosioms (iš jų darbo užmokesčiui) ir nepaprastosioms išlaidoms.

Muitinės departamento 2003 metais padarytos kasinės išlaidos 2000,2 tūkst. Lt didesnės nei faktinės išlaidos dėl išankstinio apmokėjimo pagal sutartis už įvairias paslaugas ir darbus.

Muitinės departamentas 2003 metais nepanaudojo ir į valstybės biudžetą grąžino 13,6 tūkst. Lt nepanaudotų asignavimų.

Per 2003 metus dalis 50.1 programai patvirtintų asignavimų nepanaudota dėl PHARE projektų („Europos sąjungos muitinės informacinių sistemų diegimas“ - 590,0 tūkst. Lt ir „Muitinės kriminalinės tarnybos techninės bazės stiprinimas“ - 1630,0 tūkst. Lt) techninių užduočių ir konkursinės medžiagos derinimo. Nepanaudotų asignavimų likutis 2004-01-01 - 2246,9 tūkst. Lt.

Lietuvos Respublikos 2003 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 3 priedėlyje patvirtintą pajamų už teikiamas paslaugas įmokų į valstybės biudžetą užduotį įvykdė 86 proc., arba 1089,4 tūkst. Lt mažiau nei patvirtinta (2003 m. patvirtinta 7802,0 tūkst. Lt, faktiškos įmokos - 6712,6 tūkst. Lt). Nepanaudotų asignavimų specialiajai programai (kodas 1.2) vykdyti likutis 2003-01-01 - 605,2 tūkst. Lt.

Pažeidimai ir pastebėjimai

Muitinės departamentas pagal 2002-11-12 ASYCUDA ++ paslaugos sutartį (pasirašė Muitinės departamento l. e. direktoriaus pareigas J. Miškinis) Jungtinių tautų prekybos ir plėtros konferencijai (toliau UNCTAD) 2002 m. gruodžio 20 d. pervedė sutartyje numatytą visą 188721,00 JAV dol. (ekviv. 635981 Lt) sumą (išankstinis pilnas apmokėjimas numatytas sutartyje). Pažymėtina, kad iki audituotų metų pabaigos UNCTAD sutartyje numatytų įsipareigojimų neįvykdė ir tinkamai neatsiskaitė, o įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemonės sutartyje nenumatytos. Sutarties galiojimo terminas (12 mėnesių nuo sutarties pasirašymo dienos, t. y. 2003-11-12) pratęstas iki 2004-07-30 Muitinės departamento sutikimu (2003-11-25 raštą Nr. 3R-1.9-3281 pasirašė direktorius R. Klevečka). Taigi, minėta sutartis yra rizikinga ir negina valstybės interesų.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2003-07-18 nutarimu Nr. 933 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-01-29 nutarimo Nr. 131 „Dėl valstybės investicijų 2003-2005 metų programoje numatytų 2003 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“ pakeitimo“ patvirtino Muitinės kriminalinės tarnybos investicinį projektą „Muitinės kriminalinės tarnybos administracinio pastato Žalgirio g. 127, Vilniuje įsigijimas“ ir skyrė šiam projektui 2,5 mln. Lt.

Pagal Nekilnojamojo turto pirkimo – pardavimo 2003-11-07 sutartį Nr. 03-0039, pasirašytą AB „Hansabankas“ ir Muitinės kriminalinės tarnybos atstovų, Tarnyba įsigijo administracines patalpas Žalgirio g. 127, Vilniuje (1373,17 kv. m.) už 2,5 mln. Lt.

Pagal 1994-04-22 Valstybinės žemės sklypo nuomos sutartį (pasirašė Vilniaus m. valdybos atstovas), žemė (po minėtu pastatu ir aplink jį) išnuomota uždarajai akcinei bendrovei „Alsa“. Muitinės kriminalinė tarnyba 2004-02-25 raštu Nr. 3R-5.3-766 kreipėsi į Vilniaus apskrities viršininką su prašymu pakeisti žemės nuomos sutartį ir dalį žemės aplink pastatą bei po pastatu perduoti naudotis Tarnybai.

Muitinės kriminalinė tarnyba iš Muitinės departamento 2002 metais dalį perimto turto (balgai, kompiuterinė įranga ir kitas turtas), kurio vieneto vertė mažesnė nei 500 Lt, apskaitė kaip ilgalaikio materialiojo turto objektus, nesilaikydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-19 nutarimo Nr. 1250 „Dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo“ 2.1 p. ir Biudžetinių

įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70, 16.1 p. reikalavimo (į materialiojo ilgalaikio turto sąskaitas gali būti įtrauktas tik tas biudžetinių įstaigų turtas, kuris eksploatuojamas ilgiau nei vienerius metus, o jo įsigijimo vertė ne mažesnė už 500 Lt) arba 31 p. nuostatos (atskiru objektu laikomas ilgalaikio turto vienetas su jo priklausiniais, skirtas tam tikroms savarankiškomis funkcijoms atlikti, arba kompleksas iš konstruktyviai sujungtų daiktų, sudarančių visumą ir kartu atliekančių bendras funkcijas).

Panevėžio teritorinė muitinė be Lietuvos Respublikos Vyriausybės leidimo Saločių kelio poste išardė statinius (inspektoriaus namelis, svėrėjo namelis, kiemo statiniai (stoginės), ašinės automobilių svarstyklės ir šulinys), o liekamųjų medžiagų neįtraukė į apskaitą. Tuo nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1250 patvirtintos Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ar savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos 11.1.1 p. reikalavimų. Dėl minėtų statinių nurašymo Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė 2004-03-15 nutarimą Nr. 278 „Dėl nekilnojamųjų daiktų nurašymo“ ir įgaliojo Panevėžio teritorinės muitinės viršininką R. Busilą būti atsakingu už jų išardymą ir likvidavimą.

Muitinės departamento buvęs Infrastruktūros plėtros skyrius (viršininkas E. Belickas) Finansų ministerijai ir Statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikiamų atskaitų duomenis apie valstybės lėšas, skirtas investiciniams projektams, nederino su finansinių ataskaitų (forma Nr.2) atitinkamais duomenimis. Mūsų siūlymu Muitinės departamentas patikslino Statistikos departamentui pateiktų ataskaitų „Informacija apie valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms 2003 m. sausio – gruodžio mėn. naudojimą (VIP-01)“ 4 lentelės 7 skilties („Atlikta darbų, įsigyta ilgalaikio turto“) duomenis apie valstybės lėšų naudojimą šiems investiciniams projektams: „Muitinės informacinės sistemos kūrimas“ - 1965,2 tūkst. Lt, „Ilgalaikio turto įsigijimas (Muitinės kriminalinei tarnybai)“ - 10 tūkst. Lt, „Klaipėdos teritorinės muitinės materialinės bazės stiprinimas“ - 1 tūkst. Lt, „Muitinės departamento ir muitinės įstaigų ilgalaikio turto įsigijimas muitinės funkcijų vykdymui užtikrinti“ - 22,1 tūkst. Lt.

Atkreiptinas dėmesys, kad Muitinės departamentas apskaito sandėlyje saugomas 230194,65 Lt vertės seno, 1995 metų pavyzdžio banderolės tabako gaminiams ir alkoholiniams gėrimams (be 45839,49 Lt PVM, apskaitomo 173 subsąskaitoje „Atsiskaitymai su biudžetu“) ir 276034,14 Lt įsiskolinimą ūkio subjektams už banderolių gamybos išlaidas (178 subsąskaita „Atsiskaitymai su debitoriais ir kreditoriais“). Šių banderolių nurašymo (naikinimo) ir jų gamybos išlaidų kompensavimo klausimas iki šiol neišspręstas.

Rekomendacijos

Siūlome kreiptis į steigėją – Finansų ministeriją ir Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl seno, 1995 metų pavyzdžio banderolių nurašymo (likvidavimo) ir jų gamybos išlaidų kompensavimo.

Mūsų nuomone, tikslinga nustatyti kontrolės procedūras, užtikrinančias ataskaitų duomenų atitikimą, nerizikingų sandorių sudarymą ir vykdymą.

Finansinio audito 1-ojo departamento direktorė

Laima Šipkauskienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Rita Hoppenienė

Susipažinome:
Muitinės departamento
prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
direktorius

Rimutis Klevečka

Vyriausias finansininkas –
Finansų ir apskaitos skyriaus viršininkas

Mindaugas Morkūnas